

**Ansager
helhedsplan
for bymidten
- natur og musik
i byen**

Januar 2019

PLET
ARKITEKTUR

Indhold

Forord	3
Analyse	4
Indsatser i Ansager bymidte	8
- Vestergade	12
- Ansager Hotel	14
- Kirketorvet	16
- Stationsvej/Stationspladsen	18
- Stationsvej - Hjørnet ved OK tanken	20
- Præstegårdsvej - Ansagers Sansehave	22
Det I selv kan lave	24
Sjov i gaden	26

Vækstplan

Helhedsplanen for Ansager bymidte understøtter "Vækstplan - med kulturen som storsejl" for Ansager med en vision om at Ansager i 2020 er kendt som højborg for musikkulturel innovation og udfoldelse. Indsatsområderne i helhedsplanen understøtter både indsatsen i forhold til turisme og bosætning.

Udviklingsplan

Helhedsplanen for bymidten er en af de indsatser, der er i Udviklingsplanen for Ansager. Under overskriften: "Byrummet - vores fælles visitkort" tager helhedsplanen fat om de elementer, der kan gøre Ansager en grønnere og smukkere by til glæde for både borgere og turister samt tiltrække nye borgere i fremtiden.

Ansager - et særligt sted

Ansager er kendt for at gå forrest og at turde før andre. Byen ønsker at være kendt for musik og innovation. Elementer der ønskes tydeliggjort i bymidten.

Man ønsker sammenhæng i byen - byen skal afspejle det, som borgerne er stolte af.

Der må gerne være overraskelser i byens rum - noget for børnene - noget der pirrer nysgerigheden.

De ord som borgerne sætter på Ansager er ord som fællesskab, frivillighed, rummelighed og innovation.

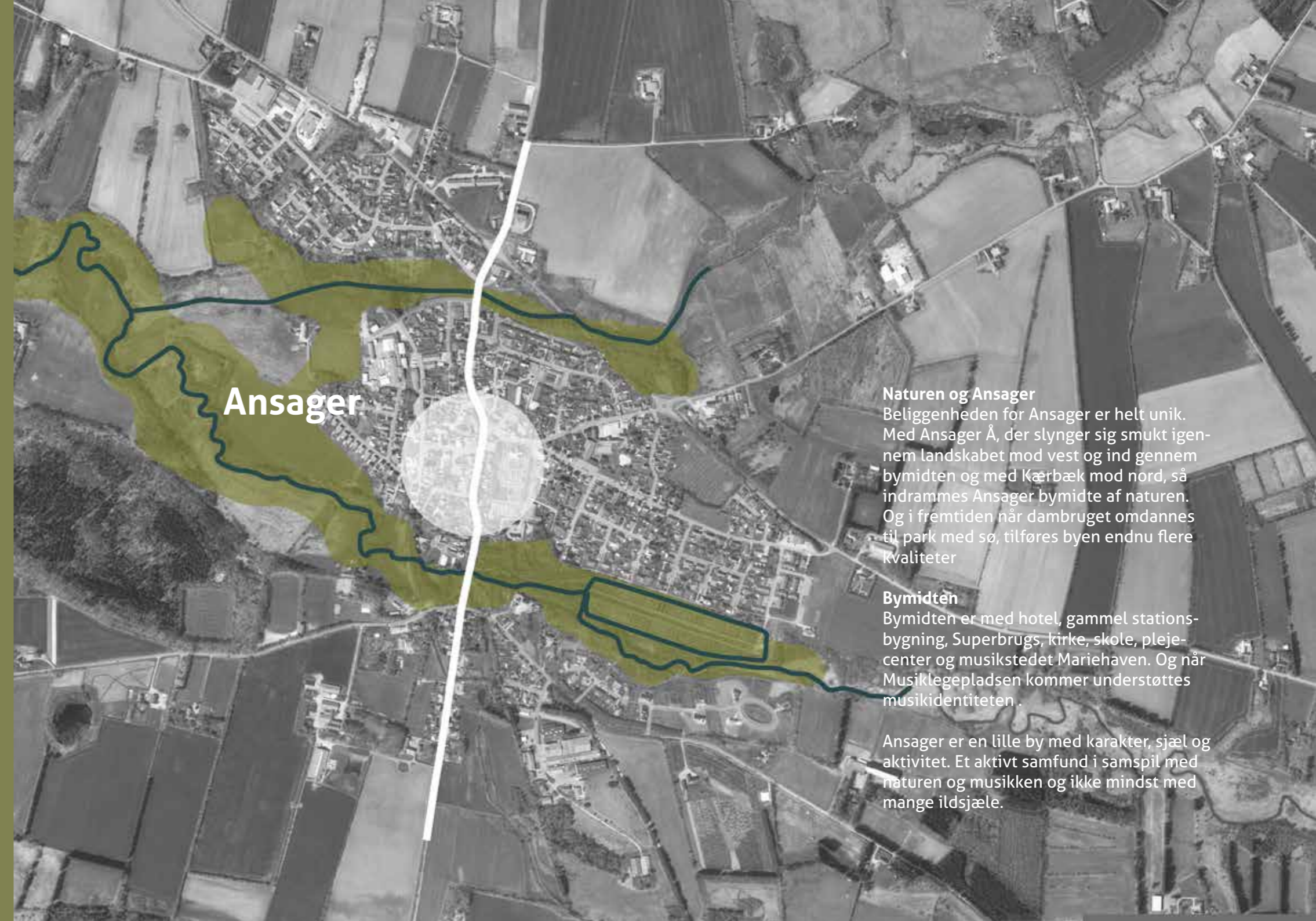
I Ansager er man kendt for sin natur, så derfor er det i udviklingsplanen også et stort ønske, at naturen og de grønne elementer skal indgå som en vigtig del af byens fremtidige identitet.

Man har ganske enkelt et ønske om, at midtbyen i fremtiden bliver så skøn, så turisterne får lyst til at blive lidt længere.

Helhedsplanen er tænkt som et arbejdsredskab for den videre udvikling af Ansager bymidte. Indsatserne bygger på både større projekter, der kræver finansiering af kommunen, projekter der kan søges fonde til og de mindre projekter, som man i fællesskab kan løse, samt projekter som den enkelte borger kan arbejde med på egen grund. Forskønnelse af Ansager bygger på en fælles indsats.

Fællesskab
Frivillighed
Rummelighed
Innovation

Analyse

Ansager

Naturen og Ansager

Beliggenheden for Ansager er helt unik. Med Ansager Å, der slynger sig smukt igennem landskabet mod vest og ind gennem bymidten og med Kærbæk mod nord, så indrammes Ansager bymidte af naturen. Og i fremtiden når dambruget omdannes til park med sø, tilføres byen endnu flere kvaliteter.

Bymidten

Bymidten er med hotel, gammel stationsbygning, Superbrugs, kirke, skole, plejecenter og musikstedet Mariehaven. Og når Musiklegepladsen kommer understøttes musikidentiteten.

Ansager er en lille by med karakter, sjæl og aktivitet. Et aktivt samfund i samspil med naturen og musikken og ikke mindst med mange ildsjæle.

Overordnet

Det helt karakteristiske ved Ansager er Åerne og naturen, der indrammer bymidten samt de markante bygninger i bymidten, der signalerer by på trods af byens størrelse. Det er begge fine træk, der tilfører Ansager identitet. Generelt mangler byen træer og grøn bykarakter.

Bygninger

Ansager har mange markante og bevaringsværdige bygninger. Bygningerne fra starten af 1900 tallet tegner byens sjæl. Bygninger som Købmandsgården, Hotellet, Smedens hus, Huset ved møllen og Den Gamle Station er alle bygninger, der bør værnes om og sikres for fremtiden.

Søndergade og Nørregade - hovedstrøget

Søndergade varierer i udtryk. Mod syd ligger det grønne parkkarakter omkring Ansager Å. Hækken omkring anlægget mod vest lukker af for indkig til det fine anlæg langs åen. Fra åen skifter gaden til villakarakter for derefter at skifte til bykarakter. Gaderummet er uden træer og virker goldt i en tid, hvor handelslivet i byrummet næsten er lukket helt ned.

Landskabet Sydvest for Ansager

Landskabet ved ankomst nord

Stationsbygningen

Ansager Hotel - gold ankomst

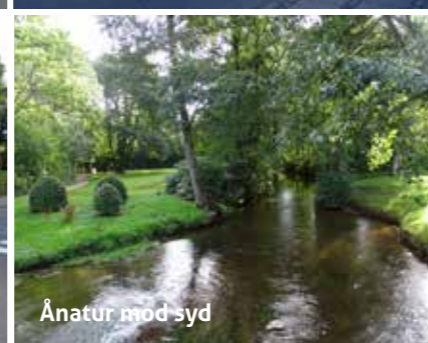
Købmandsgården

Grøn ankomst mod syd

Hæk lukker af for Ånatur mod syd

Ånatur mod syd

Grønne Søndergade mod syd

Nørregade starter mod nord med naturen, der favner byen og kort derefter går gaderummet over i bykarakter i en lille skala.

Kirketorvet

Torvet ligger som byrummet i midten, der samler byen omkring et markant springvand. I tilknytning til Torvet ligger parkeringsarealet som anvendes ved arrangementer i byen. Torvet ligger som et opløst byrum i et kryds. Det appellerer ikke til længere ophold. Rummet har potentiale til at danne rammen om det naturlige mødested i byen. Kirken er usynlig fra Torvet, da beplantning lukker af.

Stationsvej

Vejen ligger uden karakter med et meget varieret udtryk. Vejen går i opløsning ved busholdpladsen i den ene ende og ved OK tank og parkeringsplads til SuperBrugsen i den anden ende.

Vestergade

Vestergade har en fin karakter med kig fra vest mod kirken. Gaderummet er bredt.

Præstegårdsvej

Kirkemuren med træerne giver gaden karakter. Der ligger et plejecenter og kolonihaver i tilknytning til Præstegårdsvej.

Søndergade med villakarakter

Søndergade med bykarakter

Søndergade med Ansager hotel

Englandskab v. Nørregade

Søndergade med lille byskala

Torvet med springvandet

Stationsgade ved busholdeplads

Vestergade med kig mod kirken

Præstegårdsvej

Indsatser i Ansager bymidte

VISION ASAGER 2018

Ansager er et besøg værd og værd at bosætte sig i.

Ansager er kendt som højborg for musikkulturel innovation og udfoldelse, et spændende og indbydende kultur- & bymiljø og en beliggenhed i et enestående oplevelsesrigt naturområde.

Byens identitet og særkende fremmer det gode liv og styrker antallet af besøgende, bosætningen og erhvervslivet.

HELHEDSPLAN

Helhedsplanen for Ansager bymidte er en af indsatserne i Udviklingsplanen Ansager 2018.

Overordnet indsats i bymidten

Naturen ind i bymidten

I Ansager ønsker man at gå forrest - det er ikke noget nyt. Man ønsker at skabe en grøn by - en by, hvor der tænkes grønt på mange planer. Beplantningen henter sin inspiration i engene og det fugtige landskab omkring åen. Det vil tilføre en åparkkarakter gennem byen.

Græsrabatter og fortove

Derfor er en af de helt store indsatser at skabe grøn sammenhæng med græsrabatter gennem hele byen på nær i den indre by med butikker. Fortovene i den ene side ændres til græsrabatter. Kun ved indgange/garager bevares belægning. Der plantes med en variation af træer som forskellige kirsebær, rønnebær, tjørn og bærmispel - mindre træer som plantes som drys gennem byen og skaber en naturlig karakter. Omkring træerne kan der plantes bunddækkestaude og græsser, der giver en engkarakter. Sidegevinsten med dette er, at mennesker mødes, når der kun er én side at gå i - der er større mulighed for et smil og en sludder på vejen gennem bymidten.

Træer i bymidten

Træerne skal være med til at understøtte den grønne identitet til Ansager. Igennem Søndergade og Nørregade tilføres der få øer med magnolie Kobus og eller Soulangiana (højstammede) i en underplantning af hortensia. Dette vil sikre at de store biler kan komme igennem samtidig med, at

hastigheden sænkes. Derudover plantes der på samme måde i Vestergade.

Træer - privat indsats

De private kan være med til at forskønne. Helt inde i bymidten langs Nørregade, Søndergade, stationsvej og Vestergade plantes der forskellige magnolietræer. Her er ingen græsrabatter. De steder, hvor der er græsrabatter planter de private kirsebær, røn, bærmispel og/eller tjørn.

Grønne ankomster

Mod nord ved Kærbæk anbefales det at der uddyndes i beplantningen, så man kan fornemme det meget smukke englandskab omkring bækken. På græsarealet på hjørnet af Åvænget på privat grund vil det være smukt med en gruppe af tjørn på langt græs, så det skaber sammenhæng med landskabet. Mod syd anbefales det, at hækken og lågen ved anlægget fjernes, så der skabes en sammenhængende Åpark på tværs af Søndergade, så man i fremtiden kører igennem et parkanlæg og får en fin fornemmelse for Ansager Å med indkig til Mariehaven. Den planlagte skulpturpark kan også være en del af denne side af parken.

Nye indsatser

Ved Ansager Å mellem Søndergade og Præstegården etableres der en musiklegeplads, og hvor der i dag ligger kolonihaver etableres der en sansehav (se side 22).

Vestergade - forbindelsesgade

Vestergade

Vestergade er bymidtens forbindelsesgade, og her bevæger mange mennesker sig igennem.

Gaden gøres grøn og hyggelig med beplantning og en særlig belysning.

Der etableres øer med en bund af små rhododendron og forskellige hortensiesorter. Der plantes Magnolie Kobus som gadetræ.

På fortovsarealet ved købmandsgården etableres 2 bede med bunddækkestaude og græsser med Magnolie Kobus.

Parkeringspladsen inddeles i mindre parkeringsrum ved at plante inde på hotellets parkeringsplads. Der etableres bede med bøgepur, hvori der plantes Magnolie Kobus. Ud for hotellet etableres der en hæk mod vest og på hjørnet etableres der et stort bed med bøgehæk og hortensie, hvori der plantes magnolie Kobus.

Samlet danner Vestergade i fremtiden rammen om et smukt gaderum med identitet!

Rhododendrum

Hortensia

Magnolie kobus

Bunddækkestaude

Græsser mellem bunddækkestaude

Klippet bøgepur

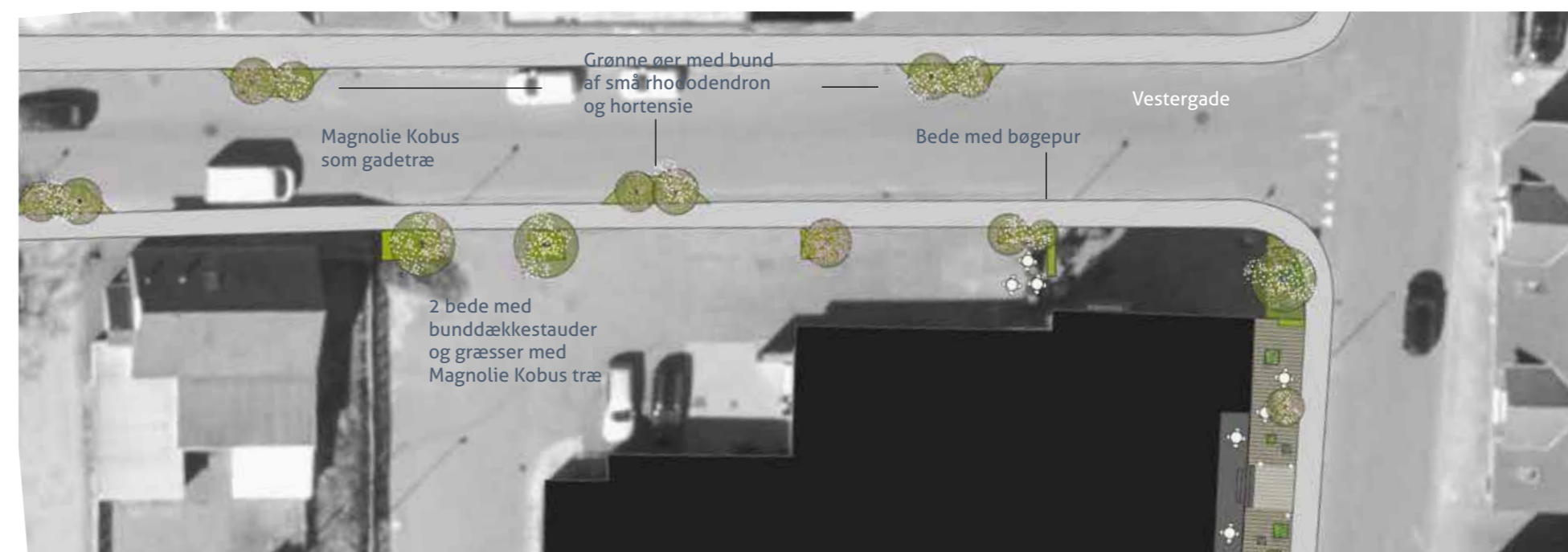

Lys imellem græsser og staude skaber poesi i gaden

Nye gadelamper

Vestergade - forbindelsesgade

Ansager Hotel - udeservering

Serveringsterrasse

Det golde og uinspirerende ankomstområde omdannes til et skønt område, der inspirerer til ophold.

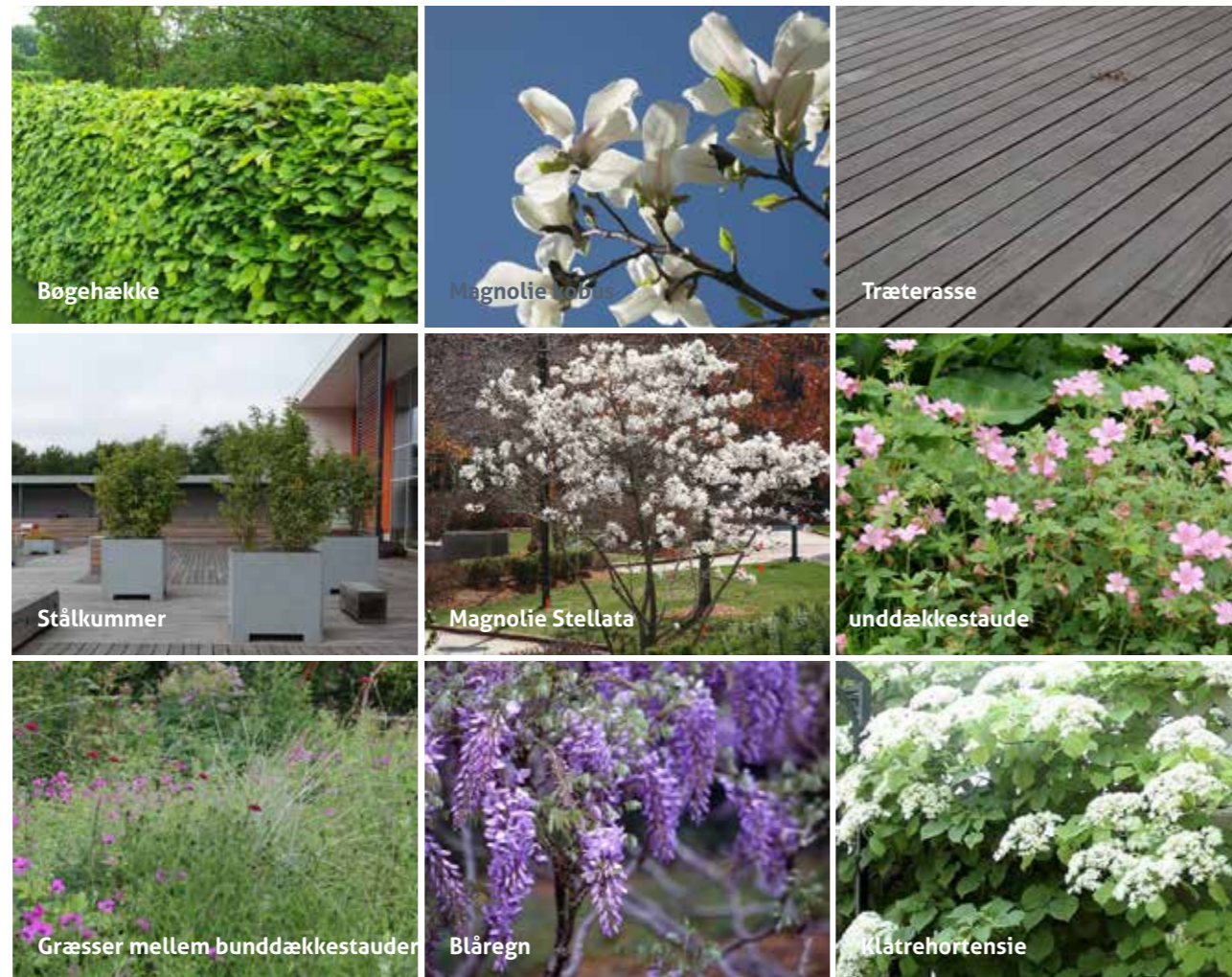
Bøgehække skaber rum og afskærmer mod parkering. På hjørnet er der et stort bed med bøgehæk, hortensie og magnolie kobus og mod syd er der en bøgehæk.

Området belægges med en træterrasse enten som hårdt træ, eg eller som sortbejdet fyr.

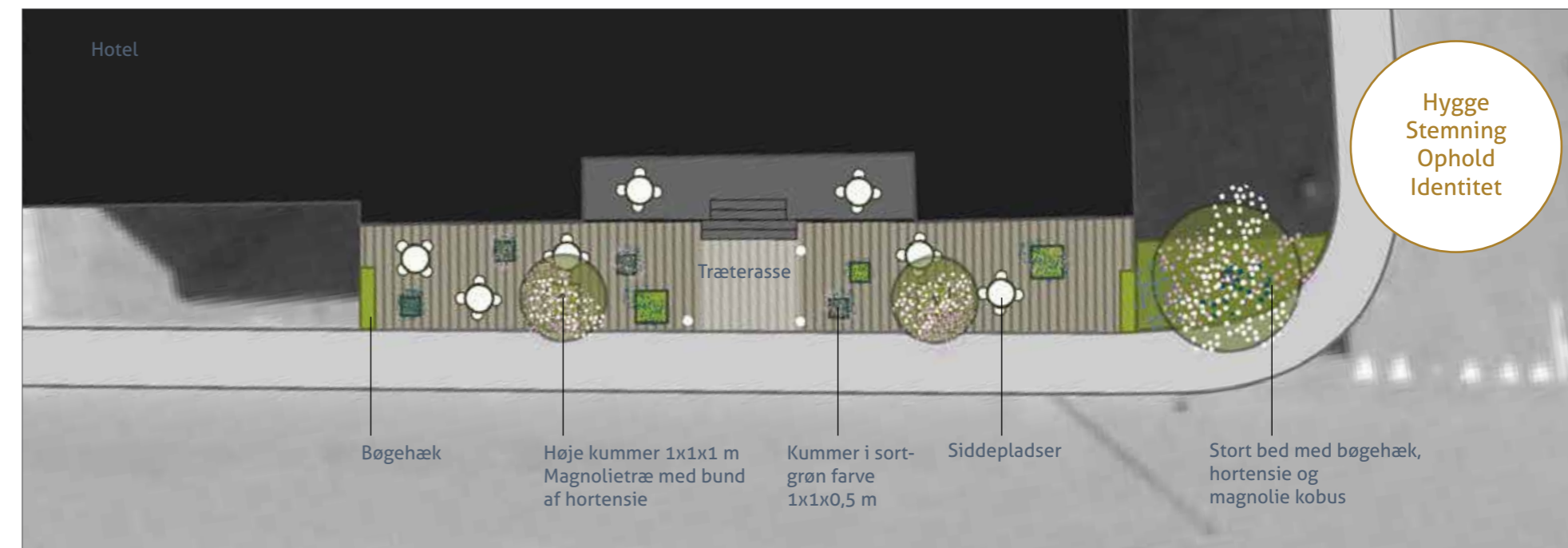
Der placeres stålkummer i en sortgrøn farve på terrassen. Kummerne skaber rum i rum. Kummerne kan købes hos Hitsa eller de kan fabrikeres og males ved lokale smede/autolaker.

Indgangen markeres med 2 høje kummer (1x1x1 m), hvori der er plantet 2 mindre magnolietræer som Magnolie Stellata i en bund af hortensie endless summer. Resten af kummerne er lave kummer (1x1x0,5 m). Heri plantes der stauder og græsser for at understrege engkarakteren.

Der plantes blåregn ved wire op ad hotellets mur og der plantes klatrehortensie ved bygningen med fladt tag.

Ansager Hotel - udeservering

Kirketorvet

Vandpladsen

De nye tiltag bygger på det eksisterende anlæg. Tanken er at skabe et rum med stemning og karakter, der indbyder til at blive byens naturlige mødested på gåturen. Der skal være smukt på alle årstider.

For at skabe rum plantes der bøgehække. Både som mindre partier af hæk og som længere forløb.

Der plantes kirsebærtræer (Prunus Umineko, opstammet) i hækkene mod parkeringsområdet, hvor der også kan placeres bænke langs hæk.

I hækkene ud mod Søndergade/krydset/Østergade plantes der Amelanchier canadensis, tjørn og røn i tilfældig blanding for at understøtte den naturlige karakter.

Under de eksisterende træer plantes der et staudebed med løvefod og forskellige storke næb. Der sikres forbindelse gennem bedet.

Der sættes blå snepryd som drys i plænen, så den står med et blåt tæppe i det tidlige forår.

Stole og krukke

Hortensie endless summer

Blå snepryd

Bøgehække

Kirsebær

Klippet buksbom i potte

Amelanchier canadensis

Storkenæb

Løvefod

Lys imellem græsser og stauder skaber poesi i gaden

Nye gadelamper

Kirketorvet

Langs hækken ud for springvandet plantes der hortensie endless summer og der opstilles krukke med klippet buksbom langs beplantningen. Der placeres stole (fastmonteret) som står lidt tilfældigt på belægningen.

Det vil tilføre torvet kvalitet at få fjernet eller beskåret den høje beplantning på kirkemuren, så der er visuel forbindelse mellem kirketorv og kirke.

Hjørnepladsen

I eksisterende belægning etableres et bed. Belægningen kan med tiden udskiftes til røde tegl, så der skabes sammenhæng i området. Staudebedet består af græsser og bunddækkestauder med blomsterløg. Der plantes amelanchier canadensis som buske, der vokser sig til mindre flerstammede træer med en svævende krone, skaber en skulpturel effekt. Bag bed placeres der en krukke med buksbom på hver side af bænken.

Belysning

Det anbefales, at der findes en smuk lampe som grundbelysning på torvet. Som stemningsskabende kan der belyses i bed med stauder/græsser, på vandsten og på hæk.

Stationsvej - Stationspladsen

Stationsbygningen

Stationen er nedlagt og i dag anvendes stationsbygningen til at danne rammen om fortid og nutid gennem byhistorisk arkiv og Foreningen Ansager Byudvikling, der holder sine mange møder i huset. Bygningen bruges til forskellige arrangementer og til at mødes på tværs af foreninger. Der holdes en del koordinerende møder med foreninger og kommune.

Stationspladsen

Stationspladsen ligger i tilknytning til stationsbygningen. Pladsen er en vigtig del af fortællingen om Ansagers historiske udvikling. Tanken er gennem pladsens design at fortælle historien og levendegøre den.

Tanken er gennem pladsens design at fortælle historien og levendegøre den.

Omkring Stationsbygningen etableres der fire bede med klippet bøgepur, hvori der plantes Magnolie soulangiana.

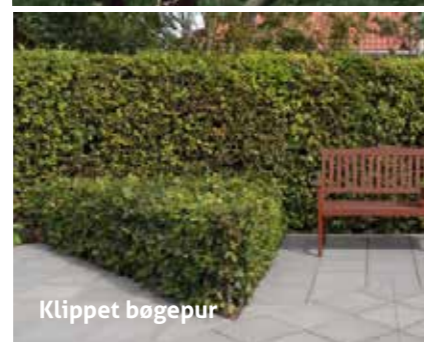
Indgangen til pladsen ligger mellem Super-Brugsen og Stationsbygningen. Der lægges nyt slidlag på og ved indgangen.

Togspor

Magnolie Soulangiana

Klippet bøgepur

Tegninger på asfalten
Et par der kysser farvel

Tegninger på asfalten
Kufferter

Historien skrevet på asfalten

Tegninger på asfalten
En mand med kuffert

Markeringssøm på asfalt

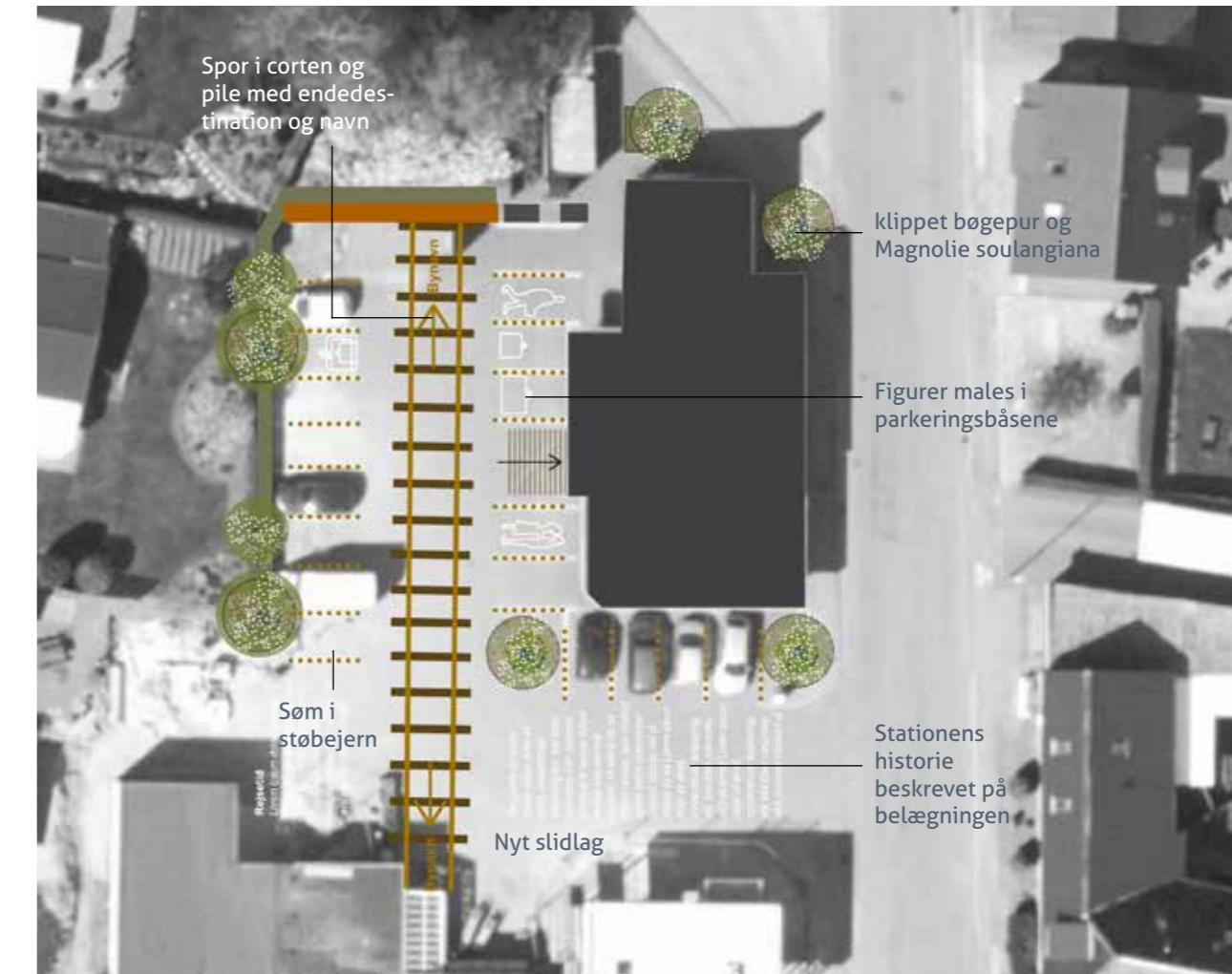
Betonkuffert

om til "Perronen" beskrives historien med bogstaver udstanset i cortenstålsplade monteret på asfalten - eller malet direkte på. Tanken med pladsen er at genskabe fortællingen og visuelt vitalisere de historiske spor.

Der nedlægges spor som skinner i corten monteret på asfalten med træ nedfældet i asfalten. I hver ende er der pil mod endestationen og navnet på denne i, udført i udstanset cortenstålsplade. I den nordlige ende af pladsen er der en mur mod naboen. Hvor skinner rammer mur er muren høj, og her er der på kunstnerisk vis udført et værk som forestiller enden på en togvogn evt. med indbygget lys.

Parkeringspladserne er markeret med søm i støbejern (GH Form) og i hver bås er vist en togsituation - nogle der venter, nogle der omfavner, en der løber, tasker og kufferter, nogle der sidder og læser og så videre. Ud af højtaleren lyder der: "Gå ikke over sporet, der kommer tog" og afstøbninger i fx beton af kufferter der kan fungere som bænke langs muren. Under halvtaget placeres træbænke, som de var engang. Her skabes en plads til ophold, parkering og formidling - et rum med karakter og identitet.

Stationsvej - Stationspladsen

Stationsvej - hjørnet ved OK tanken

På hjørnet af Stationsvej og Åhavevej ligger parkeringspladsen og OK tanken med et lille græsareal. Her går gaderummet i opløsning.

For at skabe rum og markere hjørnet, plantes der en gruppe af højstammede lindetræer på en bund af lang græs. Græsset klippes i kanten rundt om det lange græs .

Plænen klippes ned inden frosten og græsset rives af.

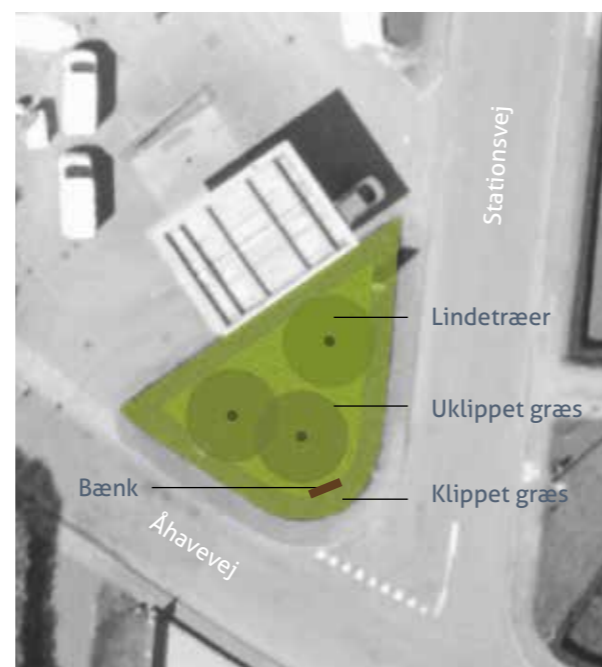
For at skabe stemning i foråret, kan der sættes blå krokus i plænen.

Der kan også placeres en bænk på plænen, så de med svage ben, kan få et hvil på vejen gennem bymidten.

Dette er et lille indslag i bymidten med en stor effekt!

Fin kontrast mellem klippet og uklippet græs

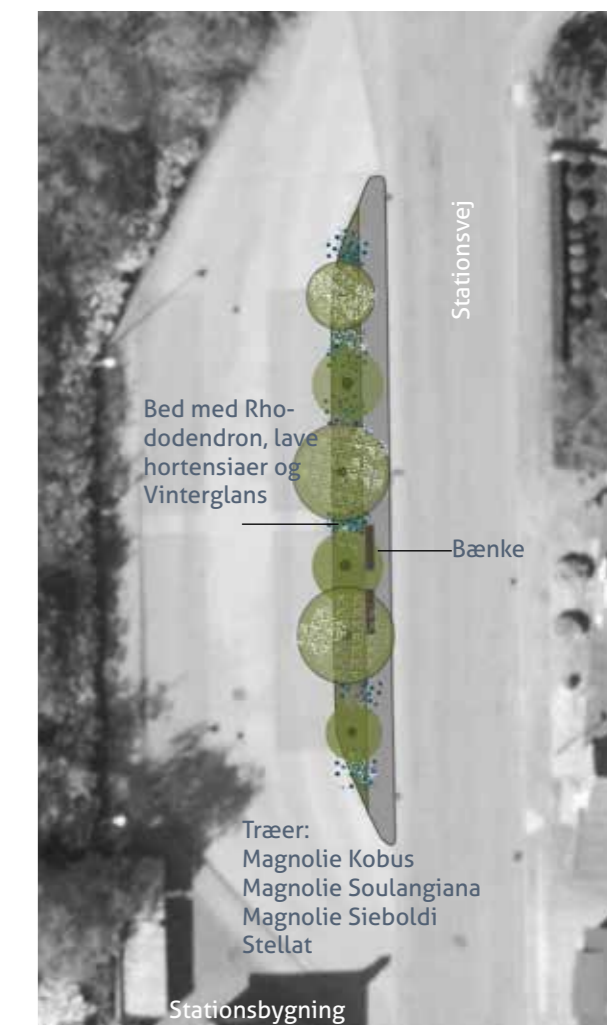
På Stationsvej ligger busholdepladsen i tilknytning til stationsbygningen. Gaderummet går i opløsning på denne strækning og gaden mister karakter.

Det er tanken at forbedre gaderummet ud fra det, der er, så omkostningerne holdes nede. Gaderummet strammes op.

På belægningsøen ved ventepladsen fjernes belægningen bag pullerterne. Der jordforbedres med surbund og der plantes forskel-

lige magnolietræer som Magnolie Kobus, Magnolie Soulangiana, Magnolie sieboldi og Stellata. De plantes i en bund af små rhododendron, lave hortensier og med vinterglans indimellem. Der kan sættes vibeæg, som forårsløg.

Der placeres bænke langs bedet. Et bed der vil tilføre gaden kvalitet og være en fin optakt til den fine stationsbygning.

Præstegårdsvej - Ansager sansehøve

Ansager vil være Demens by - gå foran og skabe de bedste rammer for demente. Dette kan understøttes ved anlæggelse af en sansehøve.

På kolonihaveområdet udvides parkeringen et stykke ind på området og resten etableres som Ansager Sansehøve.

Tanken bag Ansager Sansehøve er at skabe et afskærmet oplevelses- og aktivitets område for demente, men også med fokus på mennesker med funktionsnedsættelse. Der vil være adgang for alle, det kræver blot en særlig kode at komme ind.

Sansehøven anlægges som en lund bestående af lave blomstrende træer som amelan-chier canadensis, tjørn, røn, kirsebær og frugttræer på en bund af naturlige urter/græsser. Stier i slotsgrus snor sig gennem "skoven" og møder mindre rum, indrammet af bøgehække. Rummene stimulerer sanserne på forskellig vis.

Sansehøven vil være afskærmet nord for og åben syd for den etablerede sti, der fortsætter ned til den fremtidige Musiklegeplads.

De demente og udviklingshæmmede kan involveres i beslutningsprocessen om havens udformning og deltage selv i at bygge den: som fx male stolperne, save lægter ud og grave i jorden. Selve processen med at anlægge høven kan give dem en positiv oplevelse af deres egen kunnen og af et samarbejde.

Det er muligt at søge midler fra fx den statslige satspulje eller fonde.

Målet er at give demente og funktionshæmmede mulighed for at komme ud og aktivere dem og deres sanser og, at det samtidig kan være en oplevelse for alle andre er et plus til bymidten.

Høven kan indeholde alt der stimulerer sanserne - som fx en bevægelsessti, musikinstrumenter, planter man kan røre, dufte, se, lytte til, et fuglerum med fuglekasser, erindringsrum som dyrkehøve, rum med noget til landmanden, tømmere osv.

Sansehøven skal skabes i tæt dialog med brugere/borgere og demenseksperter - hvad har den demente brug for, der gør livet skønnere. Og hvad skal der til for at tilføre livskvalitet for mennesker med funktionshæmning.

Det I selv kan lave

Gør
Ansager
mere
grøn

Fælles indsats

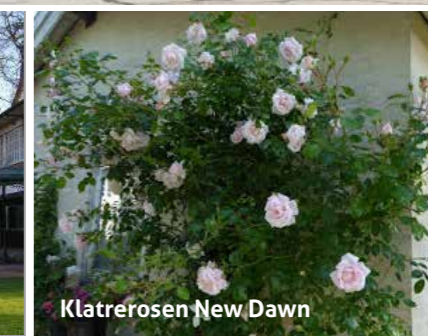
At få lagt en plan over hvilke græsrabatter der skal nedlægges kræver en fælles indsats og dialog med både borger og kommune. Ved fælles hjælp med fx borgere der fjerner fortovsfliser, kommunen der henter dem og planter træer og sår græs. Eller boligejerne langs vejen samler sammen til en pulje, og de så selv står for at få plantet og sået græs. Træer der kan foreslås er røn, tjørn, kirsebær (*Prunus umineko*) og bærmispel (*amelanchier canadensis*). Forårsløg i blå nuancer kan efterfølgende sættes i rabatter.

Privat- og erhvervsindsats

Både private og erhverv kan være med til at præge byen, så den i fremtiden står grøn. Der kan plantes magnoliatræer (*Kobus*, *Soulangiana* og *Stellata*) eller andre blomstrende træer i forhaverne. Der kan plantes hortensie, rhododendron eller bunddækkestauder som løvefod og forskellige geranier, med prydragræsser, der giver et frodigt engudtryk. Ved de bygninger, der ikke har forhaver, kan man plante klatreplanter som blåregn, klematis, klatrerose op ad husmuren ved en wire. Der kan også forskønnes med potter med grønt ved hoveddøren.

Initiativer der gør Ansager mere grøn!

Det I selv kan lave

Sjov i gaden

At lave noget der overrasker og stimulerer fantasien er for børn og barnlige sjæle og kan gøre det til en helt særlig oplevelse af beøge Ansager.

Ansagers musikmus Mus-ik

En idé til sjov i gaderne kunne være at bruge street art som en historiefortæller. Børn og voksne kan gå på jagt efter musen Mus-“Ik” i hele byen. Han kan være malet på fortove, kantsten, man kan finde hans hjem i et træ på fx musiklegepladsen. Der kan skabes en hel identitet omkring Mus-“Ik” som kan blive Ansagers helt egen musik-mus.

Ansagers naturmusik

En anden detalje som vil forstærke Ansagers musikidentitet vil være musik og lyde som kan opleves og høres rundt omkring i byen. Man kan ophænge vindspil i træerne forskellige steder, så man hele tiden bliver mindet om musikken. Her er det musik som bliver skabt i samspil med naturen, og det vil være en fin fortælling ifht. Ansagers ønske om at bringe naturen og musikken ind i byen.

Gå på opdagelse i musikken - i byen

I Kunstnerlunden i Aalborg har man skabt "De syngende træer". De fungerer ved, at der er sat musik til hvert træ, som kunstnere selv har plantet i parken. En stander ved træet indeholder et lille medley af kunstneres mest kendte musik og aktiveres ved, at man trykker på en knap.

I Ansager kan man gøre noget lignende ved, at lade alle de kunstnere som spiller koncert her, indspille deres numre - som i Aalborg - eller finde en ny måde at afspille musikken på, som fx ved at placere afspillere rundt omkring i byen ved fx træer eller ved mødesteder, hvor man kan gå på opdagelse, evt. lave en rute som starter ved musiklegepladsen. Der kan søges fonde til dette projekt.

Hav vindspil hængende i træerne ved fx. musiklegepladsen

Vindspil udført i naturlige materialer. Der kan med fordel laves en workshop med byens borgere/børn hvor der kreeres vindspil i forskellige designs.

"De syngende træer" i Aalborg. En stor succes og noget som tiltrækker både borgere og turister.

Bygherre
Ansager

Landskab & planlægning
PLET arkitektur ApS
Nørregade 65
6700 Esbjerg

Projektleder
Helene Plet
helene@pletarkitektur.dk